

RADA NADZORCZA MA DONIOSŁE ZNACZENIE DLA FUNKCJONOWANIA BANKU SPÓŁDZIELCZEGO

PRAWO POTWIERDZA

Piotr Trescher

Dyrektor Departamentu Obsługi
Prawnej i Administracji, IPS-SGB

W związku z faktem, iż w wielu bankach spółdzielczych zbliżają się wybory członków do rad nadzorczych, warto przypomnieć sobie najważniejsze kwestie związane z tym procesem. Mają one bowiem doniosłe znaczenie dla funkcjonowania banku spółdzielczego.

Wbrew utartym opiniom

rada nadzorcza banku spółdzielczego nie pełni tylko roli nadzorczej, ale w pewnym zakresie także funkcje zarządzające czy reprezentacyjne. Uprawnienie rady nadzorczej nie może oczywiście prowadzić do kolizji kompetencji pomiędzy radą nadzorczą, a zarządem. Uprawnienia te mają charakter ograniczony i wynikają wprost z przepisów prawa spółdzielczego. Należy do nich m.in. podejmowanie decyzji w sprawie nabycia i obciążenia nieruchomości oraz nabycia zakładu lub innej jednostki organizacyjnej, przystępowanie do organizacji społecznych oraz występowanie z nich, czy uchwalanie planów gospodarczych i programów działalności społecznej i kulturalnej. Ta ostatnia kompetencja ma istotne znaczenie z punktu widzenia działalności lokalnej banków spółdzielczych. Wśród kompetencji reprezentacyjnych należy wymienić reprezentowanie banku spółdzielczego przy czynnościach pomiędzy członkiem zarządu, a bankiem spółdzielczym albo przy czynnościach dokonywanych w interesie członka zarządu. Decyzja taka powinna być podjęta w każdej sprawie, również w przypadku zawierania umowy rachunku bankowego na standardowych warunkach. Zawarcie umowy z członkiem zarządu banku spółdzielczego bez zachowania trybu określonego w art. 46 § 1 pkt 8 prawa spółdzielczego powoduje, że czynność ta jest bezskuteczna, chyba, że zostanie potwierdzona przez radę nadzorczą (art. 103 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego).

Główną funkcją

rady nadzorczej jest jednak funkcja nadzorcza, szczególnie w kontekście zadań przypisanych w systemie zarządzania ryzykiem i systemie kontroli wewnętrznej. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na specyfikę funkcjonowania banku spółdzielczego w strukturach systemu ochrony instytucjonalnej. W zakresie systemu kontroli wewnętrznej, rola rady nadzorczej banku spółdzielczego będącego uczestnikiem systemu ochrony instytucjonalnej jest zupełnie inna niż w przypadku banku, niebędącego uczestnikiem takiego systemu, co widoczne jest chociażby w zakresie braku obowiązku sporządzania planu

audytów. Rada nadzorcza banku spółdzielczego pełni także doniosłą rolę w systemie zarządzania ryzykiem, co w przypadku banku spółdzielczego, będącego uczestnikiem systemu ochrony instytucjonalnej, oznacza konieczność zapewnienia odpowiedniego zaznajomienia członków rady, z regulacjami wzorcowymi obowiązującymi w systemie.

Zapewne wielu czytelnikom zakres kompetencyjny rady nadzorczej i specyfika funkcjonowania w ramach systemów ochrony jest znany, niemniej jest to niezwykle istotne z punktu widzenia wymogów stawianych członkom rady nadzorczej banku spółdzielczego oraz konsekwencji braku spełnienia takich wymogów.

Prawo bankowe, w art. 22aa, określa wymogi, jakim sprostać muszą członkowie rad nadzorczych banków spółdzielczych. Zgodnie z jego brzmieniem członkowie rady nadzorczej banku spółdzielczego, powinni mieć wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, oraz dawać rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków. Rękojmią odnosi się w szczególności do reputacji, uczciwości i rzetelności danej osoby oraz zdolności do prowadzenia spraw banku w sposób ostrożny i stabilny.

Organ dokonujący wyboru członków rady nadzorczej banku spółdzielczego, ma obowiązek dokonania rzetelnej weryfikacji, czy wymogi określone w prawie bankowym zostały spełnione, czyli dokonania tzw. oceny odpowiedniości. Należy pamiętać, że negatywna ocena odpowiedniości jest przesłanką uniemożliwiającą dokonanie wyboru danej osoby na członka rady nadzorczej, natomiast pozytywna ocena odpowiedniości, nie oznacza jednocześnie, że dany kandydat został wybrany na członka rady. Uzyskanie pozytywnej oceny odpowiedniości jest bowiem jedynie podstawą do tego, by być wpisanym formalnie na listę kandydatów. Osoba, która uzyskała pozytywną ocenę odpowiedniości nie ma roszczenia wobec banku o bycie wybranym na dane stanowisko.

Oceny odpowiedniości

dokonujemy w formie indywidualnej oraz kolegalnej. Ocena ta powinna być dokonana przed wyborem danej osoby na członka rady nadzorczej. Zasada ta dotyczy zarówno oceny indywidualnej jak i kolegalnej (zbiorowej). Celem oceny odpowiedniości jest udzielenie odpowiedzi na 3 pytania: czy dana osoba posiada kompetencje do tego, by być członkiem rady nadzorczej oraz czy taki, hipotetyczny skład rady nadzorczej, jest również

